

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:

Pe un an	50 Lei
Pe jumătate de an	25 "
Pe un pătrar de an	12 1/2 "
Un număr	1 Leu.

Manuscrisele se adresează redacției „Foaia Diecezană” iar banii de prenumără-
țiune și inserțiuni administrației „Tipo-
grafia și Librăria diecezană” în Caransebeș
Telefon Nr. 30.

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 30 Lei, până la 200 de cuvinte 45 Lei, de aci în sus 60 Lei.

O veste plăcută.

Primum îmbucurătoare știre, că marele nostru învățat și inimosul Român, domnul profesor Nicolae Iorga ne va onora și orașul nostru Caransebeș. Vestea a umplut de bucurie pe toți oamenii de bine, atât cari îl cunosc cât și cari nu-l cunosc personal. Cei cari au fericirea să-l cunoască să bucură, că li-se dă ocasiunea a-l revedea în orașul nostru, pe care l-a cercetat înainte cu vr'o 20 ani; eară cei cari nu-l cunosc personal se bucură că au fericirea să-l vadă și cunoască.

Marele nostru învățat și-a jertfit întreaga viață pentru binele neamului nostru românesc, silindu-se cu sirguinta unei albine se desgroape trecutul neamului nostru, istoria noastră, și să-l facă cunoscut nu numai nouă, ci și neamurilor străine.

Acuma, abea câteva zile sosind dela Paris, unde a ținut mai multe conferințe istorice, a grăbit la Brașov, și apoi a luat laudabila hotărâre să cerceteze și orașul nostru. Este foarte bine, ca bărbații nostri mari, bărbații învățați se caute cât mai dese ocațiuni, ca se vină în coatingere cu masele poporului, prin ceace se dă o bună educație și națională și morală poporului. Acesta este însetat de cuvinte înțelepte, de îndemnuri nobile, și prin coatingerea lui cu marii nostri bărbați i-se întărește energia, i-se potențează încrederea în sine, văzând că și el să poate mândri cu bărbați de valoare ieșiți din sinul lui și rădicându-și capul în sus, va privi cu mândrie pe calea progresului în mijlocul celorlalte popoare conlocuitoare.

Numele domnului profesor Nicolae Iorga este cunoscut înaintea întregului popor românesc. E cunoscută inima lui caldă și plină de iubire pentru poporul nostru, și această căldură și iubire, ce îl însuflețește, îi atrage dragostea și iubirea poporului.

Î-l felicităm din toată inima pe domnul profesor Nicolae Iorga pentru hotărârea luată și ne vom bucura din tot sufletul văzându-l în mijlocul nostru.

O zi de bucurie — Un om mare. Boliianțu.

Duminecă în 25 c. am avut rara fericire să instalăm în comuna Gătaia pe legendarul primpretore din Buziaș Valeriu Boliianțu, devenit acum șeful plasei Deta. Un primpretore exemplar, o capacitate rară de o mare valoare morală.

Pe lângă salutul administrației, învățătorimii etc. la biserica din Gătaia a fost salutat cu toată dragostea de însuflețitul preot din Soșdea Petru Bohariu, care atunci, când în numele bisericii strămoșești a bineventat pe reprezentantul legii românești, s-a folosit de ocaziune se țină poporului și o foarte ascultată predică tot despre legea românească-strămoșască, combatând foarte nimerit rătăcirile pocăiților — rătăciți, cari sprijiniți de dușmanii noștri tind să ne spargă Biserica și legea, aluatul, ce ne-a dospit și ne-a crescut pe noi ca neam românesc.

La banchetul dat în onoarea distinsului primpretore într'o sală arhiplină a fost o adevărată frăție și însuflețire chiar și printre concetățenii noștri maghiari și șvabi, pe cari îi captivase dela primul moment simpaticul primpretore.

Șirul toastelor îl începe domnul primpretore Boliianțu vorbind cu suflet despre cel dintâi și mai mare Român, care este gloriosul nostru Rege Ferdinand I și Regina noastră Maria. Urmează inimosul nostru preot Petru Bohariu din Soșdea, care salută pe sârbătosit — cunoscându-l bine din tractul Buziașului — cu cuvinte pline de căldură și sinceritate în următoarea vorbire:

Dle primpretore! Domnilor și Fraților!

Dați-mi voie ca în numele preoțimii ort. rom. și preste tot în numele oamenilor de cinste

și morali să salut în persoana dlui primpretore Boliianțu — cu profund respect — acea individualitate, care pe lângă o administrație corectă și cinstită n'a făcut și nu face decât moralitate, căci a face moralitate înseamnă a ridica pe om de jos, sus la puritate, la omenie la ceea ce se zice cu un cuvânt sfințenie. Activitatea Dsale din plasa Buziașului — la mulți nouă binecunoscută — dovedește ceea ce afirm, dovedește fraților, că pe lângă un administrator de plasă exemplar, pe lângă un mare sprijinitor al școlii este și un puternic sprijinitor al Bisericii și al moralității, ca unul, care e conștiu, că fără morală nu se poate zidi cu trăinicie, fără morală nu este viață, ci mor și se sting precum s'au mai stins neamurile istoriei. Dlor! Nu sunt dintre ceie vorbesc contra conștiinței lor. Vorbesc din convingere. Sentimentul de adevăr și de dreptate împreună cu sentimentul bucuriei îmi dictează fără încunjur adevărata apreciere a distinsului nostru iubit și dorit primpretore, pe care — pentru calitățile-i alese — demult îl știinez cu toată cinstea și-l iubesc cu nețărmurită dragoste și însuflețire.

Pentru mine și pentru frații preoți și învățători din tractul Buziașului va rămânea pururea neștearsă una dintre frumoasele Dsale vorbiri, ținute în conferințele noastre, la cari luă parte cu drag ca îndrumător sfătuitor dorit. Ascultați Fraților cuvinte mari — vorbe alese și azi rare:

„Preotul — zicea Dsa — să meargă în frunte cu crucea, învățătorul cu lumina învățaturii; iar noi administrația venim în urmă cu puterea — cu forța și cine nu se apleacă de cruce și de lumină, acela se va apleca de sabie“ (aplauze nesfârșite). Iată Fraților pe lângă multe altele ce mă face pe mine ca preot să zic cu bucurie: Dumnezeu Te-a adus cu bine la noi dle primpretore!... și fiindcă Vă cunosc sentimentele alese de care sunteți călăuzit, n'am cătră DTA nici o rugămintă, ci cu atât mai vârtos am o rugare sinceră cătră D-Voastră Domnilor și Fraților, că pe acest bărbat de valoare al neamului nostru, care vine la noi cu dragoste de muncă, de îndreptare și de ordine cu tot ce e bine și frumos în gândire și simțire, să-l primim cu toată cinstea, să-l ascultăm cu toată dragostea și să-l sprijinim — în munca-i edificatoare și purificatoare — cu toate puterile noastre sufletești și trupești, pentru că Fraților, DSA este o raritate astăzi în lumea intereselor și afacerilor mârșave și păcătoase; iar scopul pentru care muncește este nobil, este sfânt pentru scumpa noastră Țară-Românească. Să trăești dle primpretore și Dumnezeu să-Ți ajute!“ încheie părintele Bohariu.

Preotul local romano-catolic îl salută în numele confesiunii catolice. Învățătorul Baia din

Șemlacul-mare îl binevintează cu dragoste de frate în numele învățătorilor români, cari sub ocrotirea maicii noastre biserici și-au făcut totdeauna datoria cu vârf și îndesat. Notarul Grabler din Maureni îl salută în numele notarilor. Vorbește apoi directorul de bancă N. Gerga din Deta pentru preoțime și învățătorime arătând rolul important ce l-au avut și trebuie să-l aibă acești factori imptanți pentru viața sănătoasă a Țării noastre; iar deputatul P. Rămneanțu vorbește pentru notari încheind cu dorința, ca din sânul lor să iasă tot mai mulți „Boliianțu“, care încă a fost notar.

Banchetul să încheie cu măreța și plină de patriotism vorbire-răspuns tuturor a sărbătoritului primpretore, care este și un orator de forță. Regretăm că nu putem da în întregime, reținem totuș următoarele: Mulțămind tuturor pentru primire și dragoste vorbește de contractul, ce a venit să-l încheie cu plasa sa; nu e un contract de cumpărare și vinzare, nici nu e un contract de donare — zice Dsa — ci e un contract de muncă, care să se încheie între subalterni — ca muncitori și între șef — ca „Vorarbeiter“ punându-se ca condițiune credința, munca și cinstea — această sf. Treime. — Din partea Dsale nu se poate obliga la alt ceva, pentru că — zice — „eu sunt al Statului Român; iar inima și conștiința mea o datorez maicii mele“ (aplauze lungi. Concetățenilor maghiari le aduce la cunoștință, că nimeni nu voește ca ei să se desbrace de credința și legea pe care au supt-o ca și noi din pieptul mamei, ci dorește ca pelângă toate ale lor să fie cetățeni loiali ai Statului Român așa cum am fost și noi mai până ieri, căci, celce-și părasește legea și credința — reneatul — zice Dsa — e pentru Statul Român tot așa de periculos ca și cel mai mare iredentist. Vorbește apoi de acela, care nu i-a spus nici un cuvânt, vorbește frumos despre țaranul român, care este mai neajutorat și neluminat, pe care cu toții trebuie să-l ajutăm, să-l, ridicăm sus.

A fost înduioșătoare sărutarea, ce o dă primpretorele tinărului student universitar N. Rămneanțu, care l-a salutată în numele colegilor săi universitari asigurându-l de dragostea și sprijinul generației tinere întru ducerea la bun sfârșit a operei începută.

Copleșiți de emoție și bucurie ne-am despărțit apoi de simpaticul și mult doritul primpretore Boliianțu, care și-a luat drumul spre sediul plăsei Deta, ca începând cu ziua de mâine să fim — vorba înv. Baia — toți la datorință!

Munca acestui om este și va fi o binecuvântare pentru Tine, o scumpa noastră Țară! De ce nu-i urmează toți fiii Tăi!

Preoțime și învățătorime strânge la sânul Tău pe acest rar om, ce cu drag te prețuește și iubește!

Iar Domniei Tale Dle Primpretore Boliianțu îți zicem: Cu mulți ani înainte pe calea apucată, căci de mintea și inima Ta mare are lipsă o *Tară nu o plasă!!*

Fagure dela sat.

Dela „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“, Sibiu.

Cultura națională.

Popoarele se măsoară nu numai în războaie prin bubuituri de tun, descărcări de puști și bombe, ci, mai ales, în timp de pace, prin așezăminte, întocmiri și legiuri înțelepte. Această măsurare de puteri e cea adevărată. Războiul ține doar câțiva ani, după care urmează vremea îndelungată a păcii binecuvântată. Războiul nu se face doar decât pentru pace. Nimeni nu vrea războiul de dragul războiului. De aceea învingătorii din timpul de pace sunt adevărații învingători. Ei sunt și cei mai buni pregătitori ai zilelor de încercare a războiului. — Sunt popoare viteze în războiu, dar nemernice în lucrările de pace; tocmai de aceea sunt ursite pieririi. Așa au fost Hunii, Goții, Cumanii și alții, cari de mult sau stins. Dar astăzi unde sunt? S'au topit în marea nesfârșită și în veșnica lucrare a învinșilor lor mai tari decât ei prin lucrările culturale pașnice. Chiar și vecinii noștri, Bulgarii, au suferit o grea știrbire a firei lor turano-mongolice prin slavizare. Sunt rare popoarele care să învingă, de o potrivă, în pace și în războiu, cu armele distrugătoare, cași cu cele apărătoare și creatoare. Neamul nostru românesc e unul dintre aceste puțințe. În adevăr, e o mare însușire a neamului nostru că și-a păstrat firea și limba sa latină, precum și conștiința română în ciuda tuturor dușmanilor de veacuri. E dovada cea mai puternică despre trăinicia și puterea noastră de viață. — Această trăinicie și putere de viață acum, când a ajuns, în sfârșit, la libertate deplină, trebuie întărită și dezvoltată și mai mult prin așezăminte de cultură națională, potrivite cu timpul nostru. Mai mult decât întocmirile de bună stare materială (case, șuri, hambare, crășme și ospătării, trenuri, tranvaie, prăvălii s. a.) așezămintele culturale (școala, biserica, societăți, reuniuni de înaintare ș. a.) sunt cele care asigură viitorul și nemurirea oamenilor și a popoarelor. Numai gândul fie păstrat în forma științei, fie mai ales în aceea nepieritoare a artei, birue totul și ajunge mai departe decât firele telegrafice și telefonice. Gândul singur străbate de apururi și pretutindeni. Ne vom da seama de acest adevăr cântând sau cetind nemuritoarea poezie a lui Mihail Eminescu „Mai am un singur dor“, privind un tablou de Nicolae Grigorescu, sau ascultând o cântare frumoasă de Porumbescu sau de Iacob Murașianu. Unde e pulberea celor ce au făcut minuni de frumusețe? Ea nu mai e nicăiri. Vânturile o vor fi spulberat sau o vor șpulbera de mult în cele patru colțuri ale lumii, dar gândurile înmărmurite de ei pentru veci în cuvinte, în culori sau în sunete, vor trăi deapururi și vor vesti mărirea neamului nostru chiar și când n'ar mai fi nici un Român pe pământ. De aceea e datoria tuturor oamenilor de bine și în rândul întâiu al societăților culturale să ajute înaintarea aceasta sufletească

a neamului lor. Datoria aceasta și-o îndeplinește „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“ cu reședința în Sibiu, când chiamă pe toată suflarea din cuprinsul României întregite săi dea ajutor la marea ei întreprindere culturală, care e loteria ei, cumpărând cât mai multe bilete dela această loterie.

Însemnătatea cărții bune.

Regretatul canonic din Blaj Dr. Augustin Bunea scria în prefața monumentalii sale lucrări asupra episcopilor, Petru Pavel Aron și Dionisie Novacovici, că astăzi nu ne mai putem închipui limba fără de literatură și nici literatura națională, fără de lucrări istorice serioase, care să ne desvălească trecutul, să ne facă să înțelegem prezentul și să pregătim mai bine viitorul. Tot astfel se poate zice, că azi nu ne mai putem închipui nu școală și biserică, dar nici un cătun, cât de părăsit măcar, fără de bibliotecă! Biblioteca este chemată să ducă binefacerile culturale și înțelepciunii omenesci în cele mai îndepărtate unghere și în cele mai dosite colțuri. — Conștiință de acest mare adevăr. „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“ cu reședința în Sibiu, a întemeiat până acum peste 2000 biblioteci populare în aproape tot atâtea comune și e gata să întemeieze încă și altele în toate comunele din raza ei de acțiune, precum ar dori să sporească neîncetat aceste biblioteci ale sale cu cărți din ce în ce mai bune și mai alese. — Nu e tot atâtea, ce carte se trimite și cum se trinite în satele și orașele noastre. E cunoscută asemănarea dintre carte și om. Asemănarea după formă și după cuprins. Scriitorul e omul. Titlul cărții, dreptul la viață. Închinarea sau dedicarea e botezul. Introducerea, copilăria; tratarea, bărbăția; încheierea, bătrânețele. Greșelile de tipar sunt greșelile vieții. Dar mai sunt și alte asemănări. Sunt cărți mari ca evangheliile și minele bisericești, și sunt și de cele mici ca visul Maicei Domnului, — precum sunt și oameni mari, dar sunt destui și de cei mici și ne băgați în seamă. Sunt cărți tipărite pe hârtie fină, velină, de Olanda și altele, dar sunt și de cele tipărite prost pe o hârtie aspră, plină de țape de lemn, — precum sunt și oameni curați, eleganți, bine îmbrăcați și îngrijiți, dar sunt de cei sărăcăcioși la înfățișare, pe care n'ai da nici două parale. Sunt apoi cărți înălțătoare de suflet și curățitoare de patimi ca sfintele evanghelii sau viețile sfinților, dar sunt și de cele pline de otravă și moarte sufletească, — precum și oameni la fel: Unii, cari se roagă și binecuvântă; alții, cari hulesc și batjocuresc. Și dacă despre oameni se zice: „Spune-mi cu cine te însoțești și-ți voi spune cine ești“. Tot asemenea trebuie să se zică: „Spune-mi, ce cetești și-ți voi spune cine ești!“ Cartea e factor de cultură nu numai în viața oamenilor singuratici, ci și în a popoarelor. De aceea e de însemnătate atât de mare să ajungă cărți bune în mâna poporului! Vrând să tipărească și răspândească asemenea cărți „Asociațiunea“ a organizat o mare loterie, între altele, și cu scopul de a pune în mâna poporului cărți bune și ieftine, eventual chiar gratuit. Tot omul de bine e dator să sprijinească această mare întreprindere a Asociațiunii, cumpărând cât mai multe bilete dela loteria ei.

Unitate prin „Asociațiune“.

Neamul nostru românesc în toate momentele principale ale vieții sale s'a simțit una și nedespărțit: Una și nedespărțit a fost pe timpul înțelepteii stăpâniri romane.

Una și nedespărțit pe timpul năvălirilor barbare, precum una și nedespărțit s'a simțit, după încetarea acestor năvăliri, când a început să se reînchege și readune în țări de sine stătătoare care se intitulau domni a toată țara românească în scaunul lor dela Argeș, cași soții lor dela Silistra, unde a rămas denumirea de „Vlașca”, adică țara românească, și cași Mușatinii din Moldova, unde încă eră o asemenea țară, își dau seama că ei stăpânesc numai părți din marea țară românească care era în mințile tuturor, dar încă nu se putea înfăptui. Marii noștri vovezoși au unit pe toți Românii în luptele de apărare contra dușmanului comun, mai ales a Turcului. Așa Iancu, Huniade Corvinul, Ștefan cel Mare, Petru Rareș, dar mai ales arhanghelul nostru național Mihai Viteazul, la lumina jertfei căruia neamul întreg a văzut calea ce trebuie să urmeze.

Sdrobotă pe tărâmul politic unitatea noastră națională se retrage în biserică și în literatură. Biserica ne-a ținut într'o singură tabără și sub o singură ascultare. Chiar și mai târziu, când unitatea bisericească a încetat prin unirea Românilor Ardeleni cu biserica Romei, neamul nostru n'ă încetat de a se simți unul singur și nedespărțit. Episcopul unit Inochentie Micu judecă și în cauzele neuniților, precum cerea drepturi politice pentru toți fiii națiunii române, nu numai pentru credincioșii săi uniți. „Supplex libellus Valachorum” a fost înaintat de o potrivă de uniți cași de ortodocși, precum la 1848 mai târziu aveau să se adune pe câmpul libertății dela Blaj toți Românii, fără deosebire de culoare religioasă sau geografică: ortodocșii cași uniții, Târnavenii și Murășenii cași Otlenii Câmpenii și Bănățenii, cași Mărginenii și Mocanii, ba chiar și unii frați din vechiul Regat.

Instinctul de unitate națională a creat și „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român” cu reședința în Sibiu („Astra”) anume ca să fie a tuturoră fără deosebire de confesiune religioasă și politică. De aceea când președintele ei este ortodox, vicepreședintele trebuie să fie neaparat unit și invers. Numărul membrilor din comitet încă recrutează la fel, precum și § 48 din statutele ei prevede, că în cazul când s'ar desființa această societate, averea ei va trece ca moștenire la mitropolia română unită din Blaj și la cea română gr. or. din Sibiu, în părți egale.

Această societate vrea să unească din nou silințele neamului întreg într'o mare întreprindere națională de natură a schimba fața întregii țări: e marea ei loterie, pe care e dator să o sprijinească tot omul de bine, cumpărând cât mai multe bilete dela această loterie cu menire foarte nobilă.

Ș T I R I

Sărbările încoronării fixate pe ziua de 15/28 August a. c. la Alba-Iulia, s'au amânat pentru a treia-oră pe timp nedeterminat.

Domnul profesor Nicolae Iorga a sosit în Caransebeș eri Sâmbătă după amiază în societatea dlor Ing. Cihodaru, fost ministru, deputat Toni,ingin. Enacovicu, avocat Stefanescu, Făgețal cu doamna. Domnul Iorga a descins la reședința episcopescă.

Concurs pentru posturi de profesori. Consistorul diecezei ort. române a Aradului a publicat concurs pentru catedrele vacante dela școala normală confesională și anume pentru catedra de director, de profesor

de religione, de limba franceză, de istorie, desen și caligrafie și de economie cu dotația profesorilor similari deja stat și cerându-le aceeași calificatie. Terminul expiră în 2/15 August a. c.

Take Ionescu. Despre Take Ionescu scrie dl N. Iorga. Cu dispariția lui Take Ionescu, mort între streini, se impuținează însăși viața publică a țării.

Căci el aducea cu dânsul, împreună cu un cald patriotism, cu o largă inteligență și cu o activitate care nu s'a încetinit nici odată, ca și cu darul special de a găsi imediat soluții potrivite problemelor momentului, o avere extraordinar de prețioasă pentru țară: tezaurul unei imense experiențe de lucruri și de oameni.

Mulți oameni au făcut politică la noi. Atâția chiar s'au consacrat exclusiv. Nimeni însă n'a practicat politica așa de mult și așa de întins ca dânsul. Nu era om pe care să nu-l cunoască, nu era chestie pe care să n'o fi pătruns.

Și nu numai în țară. Legăturile lui în străinătate erau de un neprețuit folos pentru apărarea intereselor noastre. Pretutindenii găsea bună primire, găsea ascultare și găsea crezare. Nu odată pentru el, pentru plăcerea de a-l îndatori s'au făcut concesii care altfel n'ar fi putut să fie obținute.

Dacă bărbatul politic eră acesta, în om eră o incomensurabilă bunătate. Nimic mai natural decât abuzul ce se făcea de dânsa și care i-a făcut atâta rău, atribuindu-se intenției cece se datoră numai slăbiciunii, milei lui de mizeriile omenești pe care nu le putea lăsa a trece pe lângă dânsul nemângăiate. Cedă și da. Din al Statului? Ba și dintr'al lui! Cât de mult... Căci punga ca și casa lui erau deschise oricui, și celui care l-ar fi vândut de zece ori.

De aceea tare suflet trebuie să aibă astăzi acela care, când surăzătoarea figură se duce într'un subit nor de tristeță nesfârșită pentru tot ce nu-i mai eră dat să îplinească, nu simte o adâncă părere de rău pentru sufletul care, făcând politică în România, n'a știut ce e ura și nu s'a coborât până la prigonire.

(Din „Neamul Românesc”, foaia dlui Iorga).

Cărți românești pentru Seminarul romanic din Brno. Un apel către editori, autori, și publicul mare. Dl. Dr. H. Iarnik directorul bibliotecii naționale din Brno (Cehoslovacia) a fost însărcinat cu strângerea unei biblioteci românești pe seama noului seminar romanic dela universitatea din Brno. Biblioteca va trebui să cuprindă pe lângă lucrări de filologie românească (istorie literară, folclor) o colecție de texte literare, apoi cărți din unele științe complementare ale filologiei, cum e istoria și geografia românească și se va completa cu manuale alese din filologia acelor popoare din Sudestul Europei, care au avut relațiuni cu Românii. Seminarul cumpără bucurosi biblioteca vre-unui specialist sau amator în materie de filologie. Toți oamenii de bine sunt rugați să-și dea concursul, punând în legătură pe proprietarii acestor biblioteci de specialitate cu numitul seminar și donând și ei cărți din domeniile amintite. — Pe lângă biblioteci de specialitate seminarul din Brno cumpără și cărți

singuratică, vechi și nouă, mai ales tipărituri din secolul al 16 și 17-lea. — Asemenea sunt rugate editurile revistelor noastre și a publicațiilor literare și istorice să trimită câte un exemplar gratuit numitului seminar, în convințerea că studiul limbii și literaturii noastre ori unde s'ar cultivă prezintă deosebit interes nu numai pentru noi Români, ci pentru întreaga lume cultă. *A. Bârscanu*, președinte. *I. Georgescu*, secretar.

O groaznică nenorocire de tren. Joi la 4 oare după amiază în apropiere de Sinaia, trenul expres București—Viena, când a ajuns pe podul de peste Prahova, acesta rupându-se, s'a prăbușit în valurile Prahovei. Se zice că peste 300 călători și-au aflat moartea, scăpând cu viața numai patru persoane. *M. M. L. L. Regele și Regina* au plecat la locul nenorocirii.

Cazuri de holeră lângă București La trei kilometri de București s'a constatat Duminică un caz mortal de holeră asiatică. Autoritățile sanitare au stabilit că au fost alte patru cazuri mortale. Boala a fost adusă de soldatul Ioan Anghel sosit la 26 Iunie dela Nistru. La Crangasi după trei zile soldatul a murit. Mama, sora și o nepoată a soldatului au murit la scurte intervale. Ieri după amiază au fost transportați la spital doi bărbați și două femei prezentând simptome suspecte. Autoritățile au luat măsurile cuvenite.

La intervenția Reginei Maria a Jugoslaviei. Regele Alexandru a cerut comutarea pedepsei cu moarte a atentatorului Steyici. Guvernul se opune și amenință cu demisiunea. Se știe că la întoarcerea cortegiului regal, după ce Regele depusese jurământul în Scupcină, atentatorul a aruncat o bombă. El a declarat că nu era destinată bomba regelui, ci miniștrilor săi. Guvernul refuză să facă acum decretul de comutarea pedepsei.

Nouă bancnote. În ultimul timp falsificările bancnotelor de hârtie ale Băncii Naționale s'au înmulțit considerabil. Mare parte dintre hârtiile actualmente în circulațiune au fost fabricate în grabă în Moldova în timpul războiului și execuțiunea lor lasă de dorit. Determinată de aceste motive, Banca Națională a hotărât în mod definitiv preschimbarea tuturor bancnotelor de 500, 100 și 20 de lei azi în circulațiune. Pentru nouile bancnote s'au acceptat modelele prezentate de pictorul Verona. Preschimbarea se va face treptat și va începe la 1 Septembrie, cu retragere din circulațiune a hârtiilor de 500 de lei. Urmând apoi treptat să se înlocuiască și celelalte bancnote. Imprimarea nouilor hârtii de 500 lei s'a făcut în Franța, de unde se așteaptă să ne sosească în țară primul transport. Pentru celelalte hârtii nu sunt gata decât modelele.

Ministrul pădurilor dl Al. Constantinescu a adus o hotărâre cuminte, ca să dea din pădurile statului lemn gratuit în valoare de 140 de milioane Lei, ca ajutor pentru clădirea a cât mai multe școli noi.

Convenția româno-jugoslavă privitoare la deciderea liniei ferate Stamura—Moravița—Bazias prin Vârșet—Biserica-Albă s'a semnat în Timișoara de dele-

gațiunea română și jugoslavă. Tot cu această ocaziune s'au preluat tratativele pentru delimitarea frontierei româno-jugoslavă întrerupte în luna Ianuarie.

Neamul Iul Izrail. Dintr'o statistică publicată de curând la Berlin, poporul izraelit din lumea întreagă atinge cifra de aproape 16.000.000 suflete. Cea mai mare parte revine Europei, cu 11 și jumătate milioane, în al doilea rând urmează America cu 3 și jumătate milioane, apoi restul în celelalte continente. Din cele 11 și jumătate milioane suflete ce cad asupra Europei se reportează: 4.100.000 în Polonia, 3.200.000 în Ucraina, 1.000.000 România, 500.000 în Germania, 450.000 în Ungaria, 349.000 în Ceho-Slovăcia, 275.000 în Anglia, 250.000 în Lituania, 200.000 în Rusia, 200.000 în Austria, 150.000 în Franța, 150.000 în Letonia, 120.000 în Grecia, 106.000 în Olanda, 100.000 în Iugo-Slavia și 75.000 în Turcia europeană. România ocupă deci al treilea loc în Europa. Palestina abia are 85.000, dovadă, că le merge mai bine la noi decât în țara lor proprie.

Aviz.

Prin aceasta se aduce la cunoștința Onoratei preoțime și poporului credincios, că la sârbătoarea *Sf. Proroc ILIE în 20 Iulie (2 August) 1922* se va face obicinuitul pelerinaj cu celebrarea sf. liturgii și alte slujbe Dumnezești la „*Izvorul Miron*“ din hotarul comunei Românești-Curte, protopopiatul Făgetului.

Făget în 28 Iunie 1922.

Sebastian Olariu,

protopresbiter ortodox român.

VARIETĂȚI.

Țăranul și necredinciosul.

Un învățat, — cum sunt aproape toți învățații, încât nici în Dumnezeu nu mai cred — se întâlnește odată cu un țăran. Stând ei de vorbă, într'altelea țăranul amintește și despre „bunul Dumnezeu care ne dă roadă și ajutor“. La asta învățatul răspunde că el nu crede în Dumnezeu și inima lui e ca o foaie de hârtie albă și curată și nu va îngădui niciodată să fie scrisă cu credințe băbești. Țăranul se uită la el și-i zise răsând: „bagă de seamă ca nu cumva dracul să-și pună cel dintâi iscălitura pe hârtia inimii tale“.

Răspunsul țăranului nu la mai putut uita învățatul și l-a frământat atât de mult, încât s'a apucat să cerceteze Scripturile și cercetând-le s'a făcut cel mai credincios om. (Lum. Sat.)

Un popor de pitici.

Un danez care a petrecut zece ani ca ofițer de jandarmi în Siamul ostic străbătând în acest timp pădurile de pe malul râului Mekong, la granița dintre Statele franceze Kabodscha și Laos, a întâlnit în călătoriile sale de inspecție un popor ciudat de pitici, poporul Kha-Tam-Bang.

Cu ceva mai înainte de a întâlni acești pitici ofițerul danez auzise de existența lor și de faptul, că acei oameni mici și ciudați au darul de a-se face nevăzuți.

Kha-Tam-Bangii aceștia sunt foarte mici, însă proporționat crescuți și au părul lins ca mongolii nu creș ca la negrii. Pielea corpului și-a feții e neobișnuit de întunecată. Atât femeile cât și bărbații umblă cu desăvârșire goi. Ei nu-și clădesc colibi, nici nu s'ascund în peșteri; ci caută scut sub niște umbrele de frunză, ce înșiși le împletesc, sub cari însă nu petrec numai câteva zile, când își fac rost apoi de altele noi. De-aici li-se trage numele: „Kha-Dong-Luang“ (poporul frunzelor uscate). Unica lor armă constă într'o săgeată de lemn, al cărei vârf e întărit în foc. Sunt vânători viteji și iscusiți acești pitici, ucid cu arma lor simplă chiar rinoceri, zimbrii și cerbul de Schomburg, ce are o coroană foarte ramificată și e un animal rar, care se ivește numai în ținuturile acelea.

Nr. 2182 E. 1922.

Cătră

On. Oficii protopresbiterale și parohiale din eparhia ort. rom. a Caransebeșului.

Legea pentru reforma agrară din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș prevede, că se vor completa și unde nu sunt, se vor crea sesiuni parohiale, cantonale și școlare până la maximul indicat în circularul consistorial ddtto 21 Septembrie 1921 Nr. 4104 E. ex 1921. Dreptaceea On. Oficii protopresbiterale și parohiale se îndatorează din nou, ca acolo unde nu sunt asemenea sesiuni sau nu în estinderea prevăzută de lege, fără amânare să ceară la Comisiunea de ocol pentru expropriere, respective la judecătoria de ocol competentă prin înaintarea unei petiții, ca să se creieze astfel de sesiuni, respective cele existente să se întregască la maximul cuprins în legea pentru reforma agrară. Deasemenea să se ceară pământ pe baza acestei legi pentru construcții de biserici, școli și case naționale, pentru trebuințele

bisericești, pentru grădină de pomi, precum și pentru alte scopuri atinse în circulariul citat mai sus.

Caransebeș în 29 Iunie 1922.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu.

Administrația Internatului Eforiei Lugoj.

AVIZ

Pentru primirea elevilor liceului „Cor. Brediceanu“ în Internatul Eforiei.

Pentru anul viitor școlar 1922/1923 se vor primi 80 elevi solvenți cu taxa de întreținere de 4000 Lei anual, ce se va solvi în 4 rate egale anticipative: una la 1 Septembrie, a II-a la 1 Noembrie, a III-a la 1 Februarie și-a IV la 1 Aprilie la casa Internatului.

Toți elevii la intrarea lor în Internat vor aduce cu sine:

- 6 cămeși de zi
- 6 gulere
- 3 cămeși de noapte
- 6 părechi ismene
- 12 batiste
- 12 părechi ciorapi
- 5 prosoape (ștergare) din cari unul pentru bucătărie
- 1 sac de pânză lungime de 50 cm, lățime 40 cm, în care se adună rufăria ce se schimbă
- 2 părechi de ghețe
- 1 piepten rar și des
- 2 perii de ghețe, cremă de ghețe, săpun.

Saltea, plapomă, 2 perine (una mare și alta mică) precum și toată rufăria de pat în număr suficient pentru schimb. Pe toate aceste obiecte se va coase sau scrie un număr de ordine dat de cătră administratorul Internatului. Toți elevii vor depozita o sumă de 50 Lei pentru acoperirea de stricăciuni, ce întâmplător s'ar face, elevii noi vor mai plăti o sumă de 60 Lei pentru tacâmuri.

Cererile de primire vor fi adresate și înaintate administratorului mai jos iscălit, cel mult până la 15 August st. n. Cererile vor fi însoțite de următoarele adnexe:

- a) Atestat de botez.
- b) Actul de vaccinare și certificatul medico-legal, ca elevul e deplin sănătos.
- c) Certificatul de studiile făcute.

În cazul când cererile sunt mai multe, locurile să vor da în ordinea de merit, constatată după nota generală din certificatul de promoțiune.

Lugoj, la 5 Iulie 1922.

Ioan Mitariu
administratorul Internatului.

Licitațiune minuendă!

Pe baza aprobării Venerabilului Consistoriu diecezan ddo 21 Iunie 1922 Nr. 2277 E. ex 1922 se escrie *Licitațiune minuendă* pentru acoperirea sfintei biserici gr. ort. române din comuna **Buchin-Prisian** cu țigla.

Prețul de esclamare este: 18.197 Lei.

Licitațiunea se va ținea în 10/23 Iulie 1922 la 11 ore înainte de amiază în sfta biserică din Buchin-Prisian.

Doritorii de a întreprinde această lucrare au se depună înainte de licitațiune vadiul de 10% din prețul de esclamare în bani gata sau hârtii de valoare. Rebonificare de spese sau diurne nu se dă, din contră întreprinzătorul are se rebonifice spesele avute cu compunerea planului și a specificațiunei de măsuri și a suportă spesele de timbru pe contractele în 2 exemplare.

Comuna bisericească își rezervă dreptul a decide liber asupra ofertelor putând respinge ori și ce ofert, fără considerare la mărimea lui și fără motivare.

Planul, specificațiunea de spese și condițiunile de contract se pot vedea la Oficiul parohial.

Buchin-Prisian din ședința comitetului parohial ținută în 24 Iunie 1922. 1—2

Simeon Vornic m. p.
not. com. par.

Arsenie Simu m. p.
președintele com. par.

CONCURS.

Pentru îndeplinirea postului de preot în *parohia a III-a* de clasa a II-a din **Caransebeș** se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele :

1. Sesiunea parohială și anume :
 - a) Parcela Nr. top. 3188, 3190, 3191 la locul numit „Racovița“ în complex de 2 jug. 896 st. □.
 - b) Parcela Nr. top. 6260, 6261, 6262 la locul numit „Balta sărată“ în complex 7 jug. 407 st. □.
 - c) Parcela Nr. top. 4943, 4953, 4954 la locul numit „sub Teuș“ în complex de 9 jug. 64 st. □.
 - d) Parcela Nr. top. 6423, 6424, la locul numit „Lunca grofului“ în complex de 4 jug. 484 st. □.
 - e) Parcela Nr. top. 932, 933, 934, la locul numit la vii (Zlagna) în complex de 10 jug. 830 st. □.
2. Birul parohial anual câte un leu (1 leu) dela casele românești cari se află în strada Sebeș, strada Târgului, a Punților, a Ierugii, strada Țiganilor, strada General Trașă dela strada episcopului Popea până sus cu casele, cari sunt în colț și au intrare în această stradă, strada Popoc, strada Traian Doda dela strada episcopului Popea până sus cu casele, care au intrare în această stradă, strada Romanilor, strada Ovid, a cimiterului, piața târgului, strada Crucii, strada Varului, strada Decebal, a Jidovinilor. Extravilanele : Peperigul Varului, Peperigul mic, Iepura și dealul viilor.

3. Stola uzitată dela boteze, cununii și înmărmântări.

4. Alte venite accidentale după epitrafir.

De cortel deocamdată se va îngriji alesul.

Recurenții vor avea să-și înainteze petițiile de concurs P. On. Oficiu protopresbiteral din Caransebeș în termenul prescriș.

Se obsearvă că întru cât se va ivi necesitatea a se face schimbare în noua arondare a parohiilor și a sesiunei parohiale, alesul ve trebui să se învoiască și supune.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral ort. român concernent.

Nr. 1139 B. ex 1922.

Acest concurs se publică cu aceea, că având în vedere că orașul Caransebeș este sediul episcopiei și că este neapărat de lipsă ca preoții parohiilor din Caransebeș să fie cvalificați pentru parohii de clasa I, Consistorul diecezan decide, ca dintre concurenții la această parohie vor fi preferiți cei cu cvalificația pentru parohii de clasa I. Prin acest dcis se aprobă hotărârea comitetului parohal luată în această privință în ședința din 19 August 1918.

Caransebeș, din ședința consistorială, ținută în 7 Aprilie 1922.

1—3

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu m. p.

Nr. 221/C./1922.

CONCURS.

Se aduce la cunoștiința celor interesați, că Comunitatea de avere a fostului regiment confiniar româno-bănățan Nr. 13 din **Caransebeș** va distribui pentru anul școlar 1922/23 studenților universitari, studenților școalelor superioare și academii precum și elevilor școalelor secundare și altor școli speciale ajutoare în bani.

Ajutoarele se vor oferi numai fiilor de grăniceri lipsiți de mijloace materiale, cari dovedesc rezultat bun în studiu și au purtare morală bună.

Cei ce doresc să obțină vr'unul din aceste ajutoare, sunt provocați a-și înaintă cererile reglementar timbrate Comitetului Com. de avere până cel mai târziu **6 August a. c. st. n.**

Cererile să fie provăzute cu următoarele documente:

1. Certificat școlar din anul 1921/22 în original sau copie legalizată.

2. Atestat despre averea mișcătoare și nemișcătoare a familiei.

On. Oficiu comunal este rugat a publică concursul de față în comună cu observarea, că cererile înaintate după termenul fixat mai sus, sau cari nu vor fi provăzute cu documentele amintite, nu se vor lua în considerare.

Din ședința Comitetului Com. de avere ținută în Caransebeș la 8. Iulie 1922.

Pentru Comitet:

Aurel Moaca

președintele subs. al Com de avere.

Nr. 222. C./1922.

Concurs.

Pentru înlesnirea cercetării liceului „Traian Doda” din Caransebeș de către fii foștilor grăniceri, Comunitatea de avere a fostului regiment confinar româno-bănățan Nr. 13. primește în internatul său pe durata anului școlar 1922/23. 80 (optzeci) elevi fii ai împăduriților, lipsiți de mijloace materiale, cari pe timpul prelegerilor vor beneficia de întreținere, supraveghere la studiu și educație.

Din Numărul amintit mai sus $\frac{1}{4}$ parte se primesc gratuit, $\frac{1}{4}$ parte cu taxa lunară de 100 Lei, $\frac{1}{4}$ parte cu taxe de 150 Lei, iar restul cu 200 Lei la lună.

Comitetul își rezervă dreptul să urce taxa de întreținere, sau să retragă beneficiul elevilor, cari nu vor dovedi în cursul anului școlar, progres în studiu sau nu vor avea purtare morală bună.

Asupra primirei decide Comitetul Comunității de avere:

Să se alătureze cererii următoarele documente:

1. Certificat școlar pe anul 1921/22.
2. Extras de botez.
3. Certificat de vaccinare (oltoire).
4. Atestat de paupertate.

Taxele lunare sunt a se plăti între 1—10 al fiecărei luni la Direcțiunea internatului. Nesolvirea taxei în acest interval va expune pe elev la eliminarea din internat.

Cererile provăzute cu documentele înșirate sub 1—4 sunt a se înainta Comitetului Comunității de avere în Caransebeș până la 6 August 1922. st. n.

Elevii în primii internat sunt îndatorați a aduce cu sine următoarele obiecte:

1. 4 cămăși și totatătea izmene.
2. 2 perechi ghetete (papuci) în stare bună.
3. 6 perechi ciorapi sau obiele.
4. 1 pereche pantofi.
5. 6 batiste.
6. 1 pahar de apă.
7. 2 pieptene, o perie de haine, perie de dinți, săpun de spălat, două perle de ghetete și crema de lipsă.

Având în vedere că Comunitatea de avere ia asupra ei spălatul albiturilor pentru păstrarea și împărțirea corespunzătoare, se cere însemnarea fiecărei bucată, dată la spălat cu numele elevului respectiv cusut pe albitură.

Se observă, că didactrul școlar și taxele de înscriere cad în sarcina părinților.

On. Oficiu comunal este rugat a publica acest concurs în comună.

Din ședința Comitetului Comunității de avere ținută în Caransebeș, la 8 Iulie 1922.

Pentru Comitet:

Aurel Moaca

președintele subs. al Com. de avere.

Caut păreche fără copii

cunoscând soțul **cultivarea pământului, îngrijirea vitelor, grădinăria, iar soția gospoderia, pentru moșie Dolj.**

A se adresa la: **CLEMENT DĂESCU**

Consilier la Tribunal

CARANSEBEȘ

Strada Lugoș Nr. 3.

Au apărut

în editura institutului de editură

„CARTEA ROMÂNEASCĂ”

RĂZBOIUL ROMÂNIEI

Trăderea Rusiei Țariste

Documente oficiale cu o prefață de un diplomat

Prețul Lei 6—

De vânzare la principalele Librării din Țară.